

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatæ, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

**Lanuza, Jerónimo Bautista de
Antverpiæ, 1649**

§.22. Doctrina Christi eiusque fides intellectui conueniet, st voluntas sit bene disposita: est enim sicut manna.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](#)

§. 22. Doctrina Christi eiusque fides intellectus conuenies, si voluntas sit bene disposita: est etenim sicut manna.

Proposito nostro congruē declarat Origenes. **M. 6.** quædam s. paginæ loca: nominatum autem hunc ex lectione Septuaginta, quam in c. 8. ipse sequitur: Seminate vobis ad iustitiam, & Lætitia, & mœsi fructum vite, & illuminate vobis lumen scientia. Vide (inquit Origenes) quoniam non dis-
4. 3. sistit primo, illuminare vobis lumen scientia, sed se-
O. 10. minare ad iustitiam, & non sufficit seminare, sed
12. mettere, inquit, scilicet uita, ut post haec possitis implore quod subiatur, illuminare vobis. **D. Am-**
Præ- prof. annotavit quod à Davide primo dictum cedat: **fit:** Beati immaculati in via Christi. Ac deinde: Bea-
vita, & quis seruatur eis. Ante enim vita immacu-
doctrina, quam doctrina quaerenda est. Vbi idem San-
ctissimus Doctor perpendiculariter quiddam nam. quo demonstrat, qua fedulitate SS. Doctores P. 18. Scripturam perscrutentur, ut non solum eius D. AM. decursum seu superficiem, sed etiam minimos perterritum apices, cum probe sciant quando-
quidem Spiritus Sancti, illius sit auctor, certum esse, quod nec eorum minimus suo carcat mysterio. Aduersit primò cum hic Psalmus ceme-
ntinus decimus octauus, carnis totius psalmatis sit protractus, habeatque centum septuaginta sex versus, omnes per octoniam dilectionis idque or-
dine Alphabeo A. B. C. omnes enim versus presulit primi octonarij ab A incipit, & secundi à B &c. Et bene quidem (inquit ille) ea namque Propheta regis intentione sunt, diuinam nobis in P. tabulam matibus imponit enoluenda: Per 11. singulæ Hebreorum degressi litteras, ut quemadmodum parvulorum ingenia primi literaturi ele-
ser. 1. mentis legendi usum addiscunt, ita etiam nobis in psal. insimilis elementis usum discantur viuenti. Nota-
Tom. 2. secundò omnes primi octonarij versus incipere à prima littera Abecedarij Hebreorū, qua dici-
tur Aleph. Cum autem littera omnes Hebreorū singulare suam habent significationem, ut ipse per singula dilexit isti octonaria, hec, qua prima est, illa non vacat, unde Aleph, significat doctri-
nam, id est sapientiam, aut scientiam, qua doce-
re ceteri, quo declarat Psalmista regis suam in Psalmo pæfigi intentionem, ut le magistrum exhibeat qui celestem nos docet sapientiam: & cum talis sit ordinatus, dispositionem declarat illam addiscendi auditori necessariam, in fronte

tispicio statens, & quasi lapidem fundamen-
talem, sanctissimos vitæ mores, mundamque conscientiam: Beati immaculati in via, qui am-
bulant in lege Domini. Hæc concessa, ait rad flui-
dia & diuina legis procedit perscrutatio.
nem: Beati qui scrutamur testimonia eius. Pulcher
ordo (loquitur D. Ambros.) non prius: qui scriba, **Dichar-**
tantur testimonia eius, dicit: potius enim conueni-
re secundum litteram: sed prius: Beati immaculati
in via, ante eam vita, quam doctrina querenda est:
Quis forte dixerit, quod volens nos diuinam
doceat legem, priusquam à nobis exigere,
ut iuxta eius decreta uiueremus, rogare debuit
sit, ut illam meditaretur, illam seruaretur,
quandoquidem hoc Aleph prima littera, que
doctrinam significat, præterire videatur. Verum
nam non sic, sed prius ordinata, ut per eam im-
maculati ambulemus, honore etiam perficeremus:
ut etenim ad eius intelligentiam necessariam
vita supponitur immaculata, animaque purissi-
ma, quam per huius diuinæ legis acquirimus,
obseruantiam: Ante enim vita, quam doctrina, **D. AM.**
quaerenda est. Vita enim bona, & sine doctrina ha-
bit gratiam, doctrina sine vita, integratam non
habet: in malitiam enim animam novam cadit sa-
piens: ideoque nisi quareni me mali, & non in
veniunt: quia improbitate cœctatur mentis osclus,
& caligine sibi iniuriant, mysteria profunda in-
venire non posset. Deinde hoc subiungit: In primo
queque psalmo hanc ordinem tenuit, ut in via am-
bulandum doceret prius, & tunc in lege meditan-
dum. Qui enim non abiit in consilio imperiorum,
utique de pietatia via, & iustitia semita non re-
cessit, meritoque in via ambulans, beatus pronun-
tiatur. & die ac nocte meditacionem legis exercens,
habet gratiam beatitudinis.

Hunc manu dat Salomon varijs sententijs:
Fili concupiscent sapientiam, conserua iustitiam, **Eccles. 1. 3.**
Deus prebelit illam tibi. Et ante promiserat:
Fons sapientia verbum Dei in excelis, & ingressus **Eccles. 1. 5.**
illius mandata aeterna. En tibi porta patens, qua
diuinam asperguntis doctrinam, custodit nempe
mandatorum Dei. Alter loco disruptus quisnam
sit sapientiam obtenturus, sic ait: Qui timet **Eccles. 1. 5. 7.**
Deum faciet bona, & qui conservat est iustitia, qui
cunctis præfuerit virtutibus, has quippe vocat
iustitias apprehendit illam. Et tali obuiam in via
procedet: Et obuiabit illi quasi mater honorifica-
ria. Deinde subiungit: Homines stulti non appre-
hendunt illam, & homines sensati obuiabunt illi:
hominis stulti non videbunt eam: longè enim absit
a superbia, & dolo. Elegansissimam censem om-
nes in his verbis latere Tropologiam: Fons hor. **Cant. 4. 15.**

III. *terum pures aquarum videntium, qui flunt imp-*
petum de Libano. Mons Libanus inde nomen ac-
cepit, quod semper nubes albusque sit, unde &
dicitur: Mons candidatus, & viræ puritatem, can-
dore quoque significat anima. Quando vero hoc
in disputa est, cum impetu fuit desuper diuinam
sapientiam, retinqueæ celestium cogitio pro-
vi videmus in SS. Doctoribus D. Thoma, Dno
Hieronymo, D. Ambrolio, quod & Salvator no-
strus prædictis: Beati mundi corde: quoniam ipsi
Dominus videbunt.

Omnino singularem reputo hanc Salomonis
sententiam: Non erudiesur qui non est sapientia in ho-
no dñe. Et non est sensus, ubi abundat amaritudo.
Peccati malitiam opimè vocat amaritudinem:
sic enim à D. Poco compellatur, dicente Simo-
nio Magno: In seculo amaritudinem video te esse. Non
addiscit, qui non est sapiens. Imprudenter hoc
videtur dictum: qui namque sapiens est, iam di-
dicit, & nihil est ultra quod addiscit. Qui disce-
re debet, is est, qui non est sapiens. Prudenter
intulit hoc etenim nomen Sapientia, ex ante-
D. Thomæ derivatur A sapore idemque est quod
Sapientia. q.d. Intellexi suo diuina non
addiscit mysteria: cuius voluntas abundat ama-
ritudine. Et si quid sapio, ad manu alludit, ci-
bum de celo descendenter, proprietate quadam

I. singulare commendabili, nulli alteri cibo
concessa, nimis hic, quid eius sapor à come-
doctum volitate dependere: Ad quod quisque vo-
manna consuebat. Qui illa non viseat aut, nau-
comparat, sicut conceperat, unde dicebat: Anima nostra
naussum super eis istos levissimo. Illi vero qui ho-
na ei afficiebant voluntate, & vt Dei cibum
considerabant, omnem dulcedinem saporem inge-
rebat, perdicum caporum, lypri: Et habentem
omnis saporis suavitatem. Talis laudatur Christi
fuisse doctrina, quæ: auscam his pariebat, qui
corruptam habebant, malamque voluntatem:
Item. 6. 51 Dura est hæc sermo, querebantur illi, dum altissi-
ma Christus prædicaret fidei mysteria: Et quis
potes audire eum? Et scandalizabantur. Porro D.
Petrius cæterique Apostoli, quibus bona era pa-
rataque voluntas, tanto in iis sapore recreabantur,
vt dicentes: Verba vita eterna habes. Hic era
perfidiorum illorum defectus, prava voluntas:
illam rectificante, monebat Christus, & meam
cognoscens distinctè doctrinam.

§. 23. *Vt fidei mysteria intelligas, illa creditos*
fringens Hymenæi blasphemiam, & primum
locum fidei cedens, sicut D. Iohannes. D. Pe-
tro.

Diuinus Augustus, aliam nobis Christi verbo-
rum suggesta interpretationem: Si quis
vollerit voluntatem eius facere, hic cognos-
*cet de doctrina mea. Triumlittere novum est (inquit
ille) quod & Christus Iudas exposuit hanc Va-
tris in voluntatem esse, vt in eum credent: Hoc est opus Dei, vt creditas in eum, quoniam mi-
*loan. 6. 29. sit. Hoc præmisso, illis dicere voluit: An vobis
voluntas est alii summa doctrina meæ nece- my-
*steria, & qua vobis præpono? Primo fidem illis
adhibe. Hæc etenim via est cognoscendi my-
steria, scilicet illa credere: Intellexi mores & D. Avg.
fides, ergo noli querere intelligere, vt credas, sed cre-
Tratt. 3. 6.
de ut intelligas quoniam nisi credideris, non intel- in loqua-
ligeris. Addit & aliam ratione Doctor piissimus: Tom. 9.
Si ad credendis fidei mysteria, primò illa vis in- Isaï. 7. 9.
telligere, ibi necessaria non erit fides: quoniam D. Avg.
milla fides requiriuit ad credendum, quod intel- Tratt. 29.
ligis, quodq[ue] cognoscis: Ideo bene creditur, quia
non citio capitur, nam si citio caperetur, non opus
erat, ut crederetur, quia videtur. Ideo creditis:
*quia non capis, & credendo sis idoneus, ut capias.****

Ex hoc declarat idem D. Augustinus verba " D. Avg.
quæ Israëli dixerunt Moyse bona tunc volun-
tate de positi. Cum iapo de monte Sinai delen-
disset, populum conuocauit vt illi Dei manda-
tom exponeret, vitulorum obulsi sacrificium, &
in iunctum illi sanguinem sumpsit, quo librum " I.
altare, populumque conspersit. Proposta cunctis " Dei
Dei lege, vnamini populus voce responderet: Omnia " lex fa-
zia quæ locutus est Dominus faciemus, & erimus " cienda
obedientes. Notat hic D. Augustinus quod iuxta " deinde
Hebraicum textum, atque etiam Chaldaicum " audiē-
dixerint: Omnia quæ locutus est Dominus facie. " da id-
mus & audiemus. Et hoc, sicut ipse perpendit, nō " est ca-
semel sed sapienter repetuerunt: Faciemus & audiemus " piēda-
Nec diuino caret hoc mysterio. Ordinem " Exo.
videatur inuenire dicendo: Omnia quæ locutus " 24. 3.
est & mandauit Dominus, faciemus & audiemus. " 24. 3.
Quandoquidem confessus, quod primo seruens Do-
minus audiat præcipientem, quam imperata fa-
ciat: Notandum (verba sunt D. Aug.) quod populus " D. Avg.
ita responderet, omnia quæ locutus est Dominus facie. " Li. 99.
mus, & audiemus, cum videatur erdo postularē, ut " in Exo.
diceretur: audiemus & faciemus. Porro non leue " qu. 99.
zaret hic mysterium, quod scilicet nobis hic ordo " Tom. 4.
declarat: "